

Joan Brossa, la poesia més enllà del paper

Poesia, teatre, circ, màgia, òpera, escultura... Per a Joan Brossa, l'art i la comunicació estètica no tenien gènere ni fronteres. Enguany, quan fa deu anys de la seva desaparició, hem volgut recordar el seu inconformisme creatiu i la seva, indiscutible, genialitat.

El nou surrealisme (1943-1950)

Joan Brossa participa, amb només 17 anys, a la Guerra Civil. Allà, s'aficiona a l'escriptura. I el 1941, quan torna a Barcelona, coneix el poeta J.V. Foix, que l'influeix profundament. És l'època que coneix, també, a Joan Prats i Joan Miró, i que s'interessa cada cop més per les lectures de Freud. Per expressar les idees que li vénen del subconscient, comença a fer poemes visuals amb imatges que anomena "hipnagògiques".

L'any 1948, crea la revista *Dau al set* amb artistes com Antoni Tàpies, Joan Ponç, Joan-Josep Tharrats i Modest Cuixart, entre d'altres. És llavors quan, a part d'escriure versos i proses breus, s'interessa pel teatre, que defineix com a "poesia escènica". Els diàlegs dels personatges, que semblen absurds i sense transcendència, li serveixen per seguir investigant en temes com l'amor, el pas del temps o la mort.

El compromís polític (1950-1960)

Separar l'obra de Brossa en etapes clarament marcades, potser, és un error. Però és cert que, sense deixar d'escriure sonets o sainets, els anys cinquanta és l'època on s'aguditza el seu compromís polític, l'interès per la quotidianitat i la defensa de la pàtria, coaccionada pel franquisme. Passa de parlar del subconscient a obsessionar-se per la realitat més propera i asfixiant.

És el contacte amb el poeta brasiler Joao Cabral de Melo allò que li fa engegar un camí estètic que poc té a veure amb el que feien altres poetes del moment, immersos en el postsimbolisme. Joan Brossa no està de moda, és molt desconegut encara, però aquesta denúncia de la realitat política més

fosca fa que utilitzi cada vegada més l'oda sàfica, que abans havien utilitzat Verdaguer o Guimerà. Són d'aquests anys obres com *El pedestal són les sabates* o *Els entrebancs de l'univers*.

La recerca de l'essència (1960-1975)

Cada vegada més, el poeta s'adona del poder representatiu de les lletres. Veu en el blanc del paper més protagonisme i comença una recerca cap a la síntesi més radical. Troba les essències en la poesia visual que, poc després, sí el farà famós.

Són anys d'experimentació. Cal investigar nous llenguatges i col·labora, habitualment, amb artistes plàstics. Recull aquest pensament, on reconeix la poesia visual com una excel·lent forma d'expressió contemporània, a *La poesia en present*, als Jocs Florals de 1985. Sense deixar d'utilitzar la mètrica tradicional en alguns dels seus textos, treballa més el poema objecte.

El Brossa públic (1975-1998)

Joan Brossa és conegut, sobretot, a partir dels anys vuitanta. I ho és, encara que ha escrit més de tres-cents obres de teatre i més de vuitanta textos literaris, per la seva obra plàstica i com el mestre modern de la poesia visual.

Arran de l'"Exposició antològica de poesia visual i poemes objecte" a la Fundació Miró, el 1986, Brossa es converteix en un home públic amb un ritme de treball frenètic. Els ajuntaments, i diversos arquitectes, li comencen a fer encàrrecs i, per això, és fàcil trobar obres seves als carrers de Catalunya i països estrangers, com Alemanya o Cuba.

Albert Lladó, albert@edicat.cat

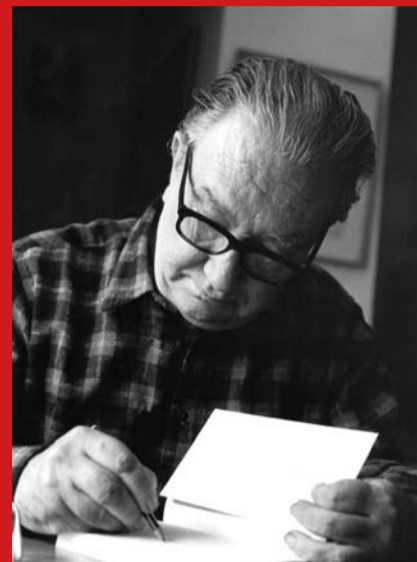
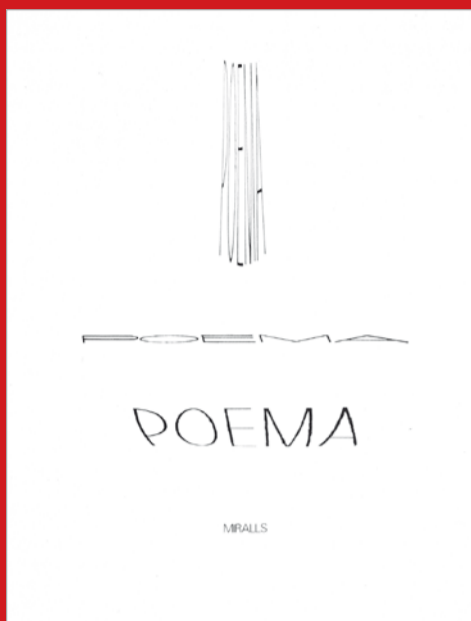

Foto per Martí Gasull, 1990
© Fundació Joan Brossa

A Salvador Allende

Miralls, 1982
© Fundació Joan Brossa

Alguns versos...

Subratlla la raó qui no la té,
la pols ressona damunt l'estructura,
i mar i terra mostren la juntura
girada per la sang i pel diner.
El qui exerceix el poder, no cal fer
embuts, s'omple el barret de confitura,
es torna defensor de la cultura
i en tot ans primeríssim que primer.
Estrofa, crida, deixa't d'ors i emblemes!
El pensament traspua aquests poemes
i obre les ales al vast horitzó.
Guanya amb els seus ocells tots els dilemes
i escampa la certesa que res no
ens cal sinó la Revolució.

("Revolució Construïda"
d'Antologia de poemes de revolta, 1979)

Façana
© Fundació Joan Brossa

Si vols saber més de la figura, i de l'obra, de Joan Brossa, pots consultar els següents webs:

Fundació Brossa

Fundació creada, el 1999, per difondre l'obra del poeta.
www.fundaciojoanbrossa.cat

Espai Brossa

Petit teatre de Barcelona, dirigit per Hermann Bonín i el mag Hausson. www.espaibrossa.com

Poema, 1967
© Fundació Joan Brossa

Ajuntament de Barcelona Joventut

bonanitjovebcn

atenció!
Les sales d'estudi també obriran el cap de setmana previ a les proves d'accés a la universitat (PAU):
divendres 6, dissabte 7 i diumenge 8 de juny

Sales d'estudi nocturnes 2008

puntuals **permanents**

Del 13 de maig al 26 de juny

De dilluns a dijous de 21 a 1h.
+ cap de setmana previ a les PAU

Al llarg del curs acadèmic

De dilluns a divendres de 21 a 1h.
+ cap de setmana previ a les PAU

Sala d'estudi Raval-Sant Oleguer C. Sant Oleguer, 6-8
Sala d'estudi Francesc Boix C. Blai, 34
Sala d'estudi Francesc Candel C. Amnistia Internacional, 10
Sala d'estudi Riera Blanca C. Riera Blanca, 1-3
Sala d'estudi Jaume Fuster Pl. Lesseps, 20
Sala d'estudi Can Basté Pg. Fabra i Puig, 274
Sala d'estudi Les Roquetes C. Pla de Fornells, 31 Obertura apartir del 2 de juny
Sala d'estudi La Prosperitat C. Badosa, 10-14
Sala d'estudi del Clot C. Clot, 21-25
Sala d'estudi Xavier Benguerel Av. Bogatell, 17

Sala d'estudi Sagrada Família C. Provença, 480
Sala d'estudi Vapor Vell C. Joan Güell, 14-22
Sala d'estudi Montserrat C. Copèrnic, 84
Sala d'estudi Vila de Gràcia C. Torrent de l'Olla, 104
Sala d'estudi Guinardó-Mercè Rodoreda C. Camèlies, 76-80
Sala d'estudi Ignasi Iglesias-Can Fabra C. Segre, 24
Sala d'estudi Garcilaso C. Juan de Garay, 116

www.bcn.cat/joventut